

Riksdagens svar RSv 248/2018 rd – RP 114/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om begränsning av odlingen av genetiskt modifierade organismer

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om begränsning av odlingen av genetiskt modifierade organismer (RP 114/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Jord- och skogsbruksutskottet (JsUB 23/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om begränsning av odling av genetiskt modifierade organismer

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om de nationella arrangemang som krävs för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/412 om ändring av direktiv 2001/18/EG vad gäller medlemsstaternas möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade organismer inom sina territorier, samt om tillsynen i samband med detta.

Denna lag tillämpas på genetiskt modifierade organismer för vilka odlingstillstånd har beviljats i enlighet med del C i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG, nedan *direktivet om avsiktlig utsättning*, eller kapitel II eller III i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder, nedan *förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder*.

Riksdagens svar RSv 248/2018 rd

2 §

Jord- och skogsbruksministeriet uppgifter

Jord- och skogsbruksministeriet styr och leder tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

3 §

Livsmedelsverkets uppgifter

Livsmedelsverket informerar allmänheten om de ansökningar om odlingstillstånd som omfattas av det förfarande för godkännande som avses i kapitel II avsnitt 1 och kapitel III avsnitt 1 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder och reserverar tillfälle att kommentera ansökningarna.

Livsmedelsverket sammanställer de i 1 mom. avsedda kommentarerna från allmänheten och lägger fram ett förslag till åtgärder till jord- och skogsbruksministeriet.

Livsmedelsverket utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser som utfärdats med stöd av den på det sätt som föreskrivs i denna lag, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

4 §

Gentekniknämndens uppgifter

Gentekniknämnden informerar allmänheten om de ansökningar om odlingstillstånd som omfattas av det förfarande för godkännande som avses i del C i direktivet om avsiktlig utsättning och reserverar tillfälle att kommentera ansökningarna.

Gentekniknämnden sammanställer de kommentarer som avses i 1 mom. och lägger fram ett förslag till åtgärder till jord- och skogsbruksministeriet.

5 §

Undantagande av ett område i fråga om odling under tiden för tillståndsförfarandet

När jord- och skogsbruksministeriet har fått ett förslag till åtgärder enligt 3 § 2 mom. eller 4 § 2 mom. kan ministeriet göra en framställning till statsrådet om sådan anpassning av det geografiska tillämpningsområdet för ett odlingstillstånd för en genetiskt modifierad organism som avses i artikel 26 b.1 i direktivet om avsiktlig utsättning.

Om statsrådet beslutar kräva sådan anpassning som avses i 1 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet till Europeiska kommissionen skicka kravet på anpassning av odlingstillståndet för en genetiskt modifierad organism så att hela landet eller ett visst område undantas i fråga om odling.

Om statsrådet beslutar att återta sådan anpassning av odlingstillståndet som avses i 2 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet be om anpassningen. Begäran om att hela landet eller ett visst område åter ska införlivas i det geografiska tillämpningsområdet ska lämnas in till den myndighet som avses i artikel 26 b.5 i direktivet om avsiktlig utsättning.

Riksdagens svar RSv 248/2018 rd

6 §

Begränsning av eller förbud mot odling av en genetiskt modifierad organism

När jord- och skogsbruksministeriet har fått ett förslag till åtgärder enligt 3 § 2 mom. eller 4 § 2 mom. kan ministeriet göra en framställning till statsrådet om begränsning av eller förbud mot odling av en genetiskt modifierad organism.

Genom förordning av statsrådet kan odling av en genetiskt modifierad organism begränsas eller förbjudas nationellt. Begränsningen eller förbudet kan gälla hela landet eller en del av det. Begränsningen eller förbudet gäller inte sådana odlingar med genetiskt modifierade frön och genetiskt modifierat växtförökningsmaterial som såtts eller planterats lagligt innan begränsningen eller förbudet infördes.

Jord- och skogsbruksministeriet delger Europeiska kommissionen åtgärderna enligt 2 mom.

7 §

Grunder för att begränsa eller förbjuda odling av en genetiskt modifierad organism

Begränsningar eller förbud enligt 6 § ska vara förenliga med EU-rätten, motiverade, proportionella och icke-diskriminerande samt grunda sig på tvingande omständigheter, exempelvis

- 1) miljöpolitiska mål,
- 2) planläggning,
- 3) markanvändning,
- 4) socioekonomiska konsekvenser,
- 5) undvikande av att genetiskt modifierade organismer förekommer i andra produkter,
- 6) jordbrukspolitiska mål,
- 7) skogspolitiska mål.

Grunderna får inte stå i strid med en bedömning av miljöriskerna som utförts med stöd av direktivet om avsiktlig utsättning eller förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder.

8 §

Avstående från nationell verksamhet

En begränsning eller ett förbud enligt 6 § 2 mom. får inte sättas i kraft förrän det har gått 75 dagar från den delgivning som avses i 6 § 3 mom.

Odlarna ska avstå från att plantera eller så de genetiskt modifierade organismer som begränsningen eller förbudet gäller tills den tidsfrist som anges i 1 mom. har gått ut.

Jord- och skogsbruksministeriet ska meddela Europeiska kommissionen om ikraftsättandet av en begränsning eller ett förbud då den tidsfrist som anges i 1 mom. har gått ut.

Riksdagens svar RSv 248/2018 rd

9 §

Rätt att få uppgifter och utföra inspektioner

Livsmedelsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av den som odlar eller den som tillsynsmyndigheten misstänker odla genetiskt modifierade kulturväxter få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

För tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den har Livsmedelsverket rätt att utföra inspektioner, dock inte i utrymmen som används för boende av permanent natur. På förfarandet vid inspektioner tillämpas 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

10 §

Rätt att få prover och utföra undersökningar

Livsmedelsverket har rätt att utan kostnad utföra eller låta utföra behövliga mätningar eller undersökningar och ta sådana skäligt omfattande prover som behövs för att finna genetiskt modifierade organismer.

11 §

Livsmedelsverkets register

För tillsynen ska Livsmedelsverket föra ett register över de områden där odling av genetiskt modifierade organismer är begränsad eller förbjuden.

Av registret ska följande framgå:

1) de genetiskt modifierade organismer där det geografiska tillämpningsområdet i odlingstillståndet har anpassats med stöd av 5 § eller vars odling är begränsad eller förbjuden med stöd av 6 § och de områden som berörs av anpassningen, begränsningen eller förbudet,

2) uppgifter om odlingsplatserna för de vid tillsynen observerade genetiskt modifierade organismer som avses i 1 punkten,

3) övriga uppgifter som Livsmedelsverket anser vara väsentliga,

4) namn, födelsedatum och kontaktinformation beträffande fysiska personer som är odlare och ansvariga personer som utsetts av odlarna.

På insamling och registrering av personuppgifter och på användning och utlämnande av registeruppgifter tillämpas i övrigt dataskyddslagen (1050/2018) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

12 §

Administrativa tvångsmedel

Livsmedelsverket kan förbjuda fortsatt odling av en sådan genetiskt modifierad organism vars odling är begränsad eller vars odling är förbjuden genom en sådan anpassning som avses i 5 §

Riksdagens svar RSv 248/2018 rd

1 mom. eller genom en sådan förordning av statsrådet som avses i 6 § 2 mom. eller om verksamhetsutövaren ska avstå från att odla organismen i enlighet med 8 § 2 mom., och bestämma att verksamhetsutövaren på sin egen bekostnad ska vidta åtgärder för att förstöra skörden.

Livsmedelsverket kan förena förbudet med vite eller med hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande.

13 §

Ändringssökande

Omrövning av ett förbud eller ett föreläggande som Livsmedelsverket meddelat med stöd av 12 § får begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen. Ett beslut med anledning av en begäran om omrövning får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

14 §

Avgifter

För de inspektioner och undersökningar som omfattas av tillsynen enligt denna lag tas det ut avgifter till staten i enlighet med de grunder som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 24 a § i gentekniklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gentekniklagen (377/1995) 24 a §, sådan den lyder i lag 847/2004, som följer:

24 a §

Produkter som saknar tillstånd

Tillsynsmyndigheterna eller gentekniknämnden ska vidta åtgärder för att förhindra att en genetiskt modifierad produkt släpps ut på marknaden utan att tillstånd har getts, oberoende av vad

Riksdagens svar RSv 248/2018 rd

som föreskrivs i lagen om begränsning av odling av genetiskt modifierade organismer (/). Samtidigt ska vid behov avhjälpande åtgärder vidtas för att hindra negativa effekter. Gentekniknämnden ska informera allmänheten och Europeiska kommissionen och Europeiska unionens övriga medlemsstater om saken.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 15.2.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare